

Södertörns nyckeltal Äldreomsorg 2016

Sammanställande

Anna-Carin Wallin utredare Haninge

E-post: anna-carin.wallin@haninge.se

Tel: 08-606 91 37

Ledamöter

Linda Constantiou verksamhetsutvecklare Botkyrka

Anna Casteberg kvalitetsekonom Botkyrka

Kurt Johansson controller Haninge

Anna-Carin Wallin utredare Haninge

Malin Nyberg ekonom Huddinge

Ulrika Torseke Ström utvecklingsledare Huddinge

Indra Näsell Nynäshamn

Josefin Frisk utredare Salem

Ann-Christine Molin verksamhetsstrateg Södertälje

Johan Öhrberg controller Tyresö

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
Inledning	4
Syfte med nätverket	4
Genomförande	5
Hemtjänst	7
Särskilt boende	8
Kund/brukarnöjdhet	9

Sammanfattning

Syftet med rapporten är att ur ett medborgarperspektiv ge underlag och tips för att förbättra kvaliteten i de deltagande kommunernas verksamheter. Vidare att kunna bedöma kvaliteten på arbetet i den egna kommunen i förhållande till insatta medel och kunna jämföra med vad som görs i andra kommuner. Goda exempel ska lyftas fram och vara en inspirationskälla för andra kommuner.

Inför denna rapport diskuterade nätverket att fokusera på trygghetsfaktorer inom särskilt boende (vård- och omsorgsboende). Kan vi se oro/ängslan inom hemtjänst och särskilt boende i förhållande till upplevd trygghet och aktiviteter i särskilt boende.

Nätverket kan inte dra några slutsatser kring resultaten. Socialstyrelsens brukarundersökning har relativt låg svarsfrekvens, det är små skiftningar mellan åren och mellan kommunerna- och det behövs mer underlag för att kunna dra slutsatser kring vad som spelar in på upplevd ångslan, oro eller ångest.

Nätverket har träffats vid två tillfällen, och medlemmarna ska på eget håll analysera resultaten och föra diskussion. Många av ledamöterna har varit nya i sammanhanget och det har varit låg närvaro på mötena. Till nästa rapport behöver det bli tydligt från projektgruppen och inom kommunerna om att prioritera arbetet och att man i god tid utser ledamot för nyckeltalssamarbetet.

Denna rapport blir således en faktabaserad redovisning för ekonomiska nyckeltal gällande de deltagande kommunerna.

Inledning

Södertörns nyckeltal består av ett antal nyckeltalsgrupper som tagit fram nyckeltal inom en mängd ämnesområden för Södertörnskommunerna sedan 1995. Sedan 2007 ingår den grupp som tar fram nyckeltal för äldreomsorgen under namnet Södertörnsnätverket som ett av drygt 20 nätverk i det nationella Jämförelseprojektet.

De deltagande kommunerna 2017 är Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn, Salem, Södertälje och Tyresö. Dessa ligger alla söder om Stockholm stad i Stockholms län. De har ett invånarantal mellan cirka 10 000 och 95 000. Tillsammans finns det drygt 500 000 invånare i dessa kommuner.

Syfte med nätverket

Jämförelseprojektet tillkom på initiativ av Sveriges kommuner och landsting (SKL), Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) och Finansdepartementet. Det primära syftet är att ta fram effektiva arbetsmodeller där jämförelser i olika nätverk leder till praktiska förbättringar i verksamheterna. Inriktningen är att försöka finna sambandet mellan kostnader och kvalitet. Det är också en uttalad ambition att skapa en arbetskultur där kontinuerliga jämförelser blir ett bestående inslag i kommunernas arbete med att förbättra sina verksamheter.

Att samma mått används av flera nätverk i landet gör att siffrorna för Södertörnskommunerna kan jämföras med ett stort antal andra kommuner.

Syftet med rapporten är att ur ett medborgarperspektiv ge underlag och tips för att förbättra kvaliteten i de deltagande kommunernas verksamheter. Vidare att kunna bedöma kvaliteten på arbetet i den egna kommunen i förhållande till insatta medel och kunna jämföra med vad som görs i andra kommuner. Goda exempel ska lyftas fram och vara en inspirationskälla för andra kommuner.

Genomförande

Projektgruppen har i sitt arbete hämtat statistik och uppgifter från Kolada. Dessa uppgifter avser 2016 och bygger på det räkenskapssammandrag som kommunerna lämnat in till SCB.

Tidigare fokusområden har varit valfrihet inom hemtjänst, uppföljningar av insatser samt i senaste rapporten avseende 2014- personalkontinuitet inom hemtjänst.

Inför denna rapport diskuterade nätverket att fokusera på trygghetsfaktorer inom särskilt boende (vård- och omsorgsboende). Kan vi se oro/ängslan inom hemtjänst och särskilt boende i förhållande till upplevd trygghet och aktiviteter i särskilt boende.

Under senvåren lämnades betänkandet SOU 2017:21- "Läs mig! Nationell kvalitetsplan för vård och omsorg om äldre" över till regeringen. I betänkandet tas bland annat upp kring otrygghet och ensamhet- och i flertalet beslut för vård- och omsorgsboende tas utifrån trygghet och ensamhets aspekter. Kan vi då se att otrygghet och ensamhet minskar inom särskilda boendeformer?

Socialstyrelsens brukarundersökning- "Så tycker de äldre om äldreomsorgen 2016 – En rikstäckande undersökning av äldres uppfattning om kvaliteten i hemtjänst och särskilt boende" är en enkätundersökning som genomförs årligen. Parametrarna för diskussionen hämtades från denna undersökning (resultaten avser 2016)

Mått (samtliga från Kolada)

Bakgrundsmått B14; ängslan, oro eller ångest hemtjänst

Bakgrundsmått B 15; ängslan, oro eller ångest särskilt boende

Mått 1; bemötande, förtroende och trygghet i hemtjänsten

Mått 7; bemötande, förtroende och trygghet i särskilt boende

Mått 12; aktiviteter och känsla av ensamhet i särskilt boende

Nätverket kan inte dra några slutsatser kring resultaten. Socialstyrelsens brukarundersökning har relativt låg svarsfrekvens, det är små skiftningar mellan åren och mellan kommunerna- och det behövs mer underlag för att kunna dra slutsatser kring vad som spelar in på upplevd ängslan, oro eller ångest.

Nätverket har träffats vid två tillfällen, och medlemmarna ska på eget håll analysera resultaten och föra diskussion. Många av ledamöterna har varit nya i sammanhanget och det har varit låg närvaro på mötena. Till nästa rapport behöver det bli tydligt från projektgruppen och inom kommunerna om att prioritera arbetet och att man i god tid utser ledamot för nyckeltalssamarbetet.

Förslag är att även träffas i tidigt skede för att ha en fördjupad diskussion om hur vi kan använda nätverkssamarbetet för att djupdyka i frågeställningar relevanta för kommunerna.

Denna rapport blir således en faktabaserad redovisning för ekonomiska nyckeltal gällande de deltagande kommunerna.

1. Hemtjänst

Hemtjänsten är en omfattande och väsentlig verksamhet i stödet till de äldre. Ett flertal tidigare undersökningar visar att hemtjänstens innehåll, det vill säga vilka tjänster kommunerna kan erbjuda, varierar. Något som givetvis förklaras med att socialtjänsten styrs av en ramlag och att det utifrån detta gjorts olika lokala prioriteringar.

Kommunerna har i de flesta fall politiskt antagna riktlinjer för bistånd för äldre. Syftet med riktlinjer är att säkerställa att biståndsbeslut fattas enligt samma bedömningsgrunder, det vill säga att personer med likartade behov får likartade beslut om insatser. Riktlinjerna är ett stöd och en utgångspunkt för biståndshandläggarens beslut. Riktlinjerna beskriver ett ”normalbistånd” det vill säga vilken insats och tid som vanligtvis beviljas för olika insatser. Biståndsbeslut vilar alltid på en individuell bedömning. Det individuella beslutet kan alltså avvika från riktlinjerna i såväl omfattning som insats, beroende på det individuella behovet.

Samtliga tabeller med ekonomiska nyckeltal bygger på uppgifter ur den sammanställda statistiken i Kolada för verksamhetsåret 2016

Hemtjänstens omfattning

Kommun	Inv 65+	Brukare 65+	Andel 65+ med insats	Timmar/ärende och månad
Botkyrka	12 458	671	5,3%	41,1
Haninge	13 274	1 135	8,6%	36,7
Huddinge	14 287	1 145	8,0%	37,3
Nynäshamn	6 108	397	6,5%	41,5
Salem	2 883	190	6,6%	32,4
Södertälje	15 193	1 005	6,6%	44,0
Tyresö	7 797	476	6,1%	44,9

Hemtjänstens kostnad

Kommun	Kostnad per brukare	Kostnad / Inv 65+
Botkyrka	235 083 kr	12 571 kr
Haninge	204 747 kr	17 507 kr
Huddinge	165 717 kr	13 281 kr
Nynäshamn	240 899 kr	15 658 kr
Salem	157 168 kr	10 358 kr
Södertälje	245 907 kr	16 267 kr
Tyresö	257 933 kr	15 747 kr

2. Särskilt boende

Begreppet särskilt boende är på väg att bytas ut mot *vård- och omsorgsboende* och är den benämning Södertörnskommunerna dagligdags använder för att beskriva sina boenden. I nyckeltalsrapporten har vi ändå valt att använda *särskilt boende* då det är det begrepp som fortfarande används i den officiella statistiken. Detta för att säkerställa att vi jämför samma saker år från år.

Samtliga tabeller med ekonomiska nyckeltal bygger på uppgifter ur den sammanställda statistiken i Kolada för verksamhetsåret 2016.

Platser i särskilt boende

Kommun	Inv 65+	Antal personer boende i SÄBO	Andel av befolkningen 65+
Botkyrka	12 458	475	3,8%
Haninge	13 274	442	3,3%
Huddinge	14 287	623	4,4%
Nynäshamn	6 108	170	2,8%
Salem	2 883	98	3,4%
Södertälje	15 193	460	3,0%
Tyresö	7 797	260	3,3%

Kostnad för särskilt boende

Kommun	Inv 65+	Kostnad/plats	Kostnad/Inv 65+
Botkyrka	12 458	865 653kr	32 679 kr
Haninge	13 274	893 910 kr	29 766 kr
Huddinge	14 287	917 950 kr	40 028 kr
Nynäshamn	6 108	764 594 kr	21 280 kr
Salem	2 883	1 055 643 kr	35 884 kr
Södertälje	15 193	930 263 kr	28 166 kr
Tyresö	7 797	797 496 kr	26 593 kr

3. Brukarnöjdhet/kundnöjdhet

Resultat av Socialstyrelsens brukarundersökning

I rapporten används resultatet från Socialstyrelsens nationella brukarundersökning avseenden brukarbedömning, helhetssyn. Måttet beskriver brukarnas/kundernas sammanfattande nöjdhet med hemtjänst respektive särskilt boende.

Kommun	Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg – helhetssyn, andel (%)	Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg – helhetssyn, andel (%)
Botkyrka	75	69
Haninge	89	82
Huddinge	86	84
Nynäshamn	88	87
Salem	88	82
Södertälje	83	84
Tyresö	88	76